

Psoriasiksen eri muodot

Psoriasikseen liittyvä ihon oireilu, kuten hilseily, kutina ja halkeilu aiheuttavat usein kipuja. Myös sairauden kosmeettiset oireet vaikuttavat sairastuneen arkeen ja jaksamiseen.^{2,3,7}

[Lue lisää psoriasiksen oireista.](#)

Sairauden aiheuttama stressi lisää usein kutinaa ja voi pahentaa ihottumaa. Siksi ihon ja nivelten lisäksi kannattaa huolehtia myös henkisestä hyvinvoinnista.¹

[Lue lisää henkisestä hyvinvoinnista ja arjessa jaksamisesta.](#)

Ihopsoriasis

Psoriasis on tulehduksellinen pitkäaikaissairaus, jolla on useita eri ilmenemismuotoja. Tyypillisiä oireita ovat hilseilevät, kutisevat ja punoittavat läiskät iholla.^{2,3}

Psoriasikselle ominaisia ovat ihottumaläiskät eli plakit. Ne ovat yleensä punoittavia, paksuuntuneita ihoalueita, joita peittää hopeanvalkoinen hilse. Hilseen alla on yleensä punoittavaa ihoa. Psoriasiksessa immuunijärjestelmän yliaktiivisuus nopeuttaa ihon uusiutumista, jolloin uusia ihosoluja syntyy nopeammin kuin niitä ehtii hilseillä pois.^{2-5,8}

Psoriasista voi esiintyä missä tahansa kohdassa kehoa. Sairauden vaikeusastetta voidaan arvioida erilaisin mittarein ja vaikeusaste määrittelee myös hoitomuodon. Sairauden varmistaa lääkärin tekemä diagnoosi.^{1,8}

Plakki- eli läiskäpsoriasiksessa paksuja, tyypillisesti tarkkarajaisia läiskiä esiintyy etenkin kyynärpäissä, polvilla, ristiselässä ja päänahassa. Se aiheuttaa tyypillisesti myös kutinaa.^{3,4}

Pisarapsoriasiksessa läiskät ovat pieniä ja niiden hilse hentoa. Sitä esiintyy yleensä nuorilla. Laukaisevana tekijänä voi olla esimerkiksi nielurisatulehdus tai jokin muu infektio.⁴

Taivepsoriasista saattaa esiintyä rintojen alla, nivustaifeissa ja pakaravaossa sekä kainaloissa ja navassa. Taivepsoriasiksen läiskät ovat usein tarkkarajaisia, ohuita, punertavia ja hilseettömiä.

Märkärakkulaista psoriasista esiintyy esimerkiksi kämmenissä ja jalkapohjissa kellertävinä, märkinä rakkuloina, joihin liittyy usein kutinaa. Niitä saattaa olla muuallakin kehossa.⁴

Psoriasikseen saattaa liittyä myös kynsisientä muistuttavia **kynsioireita**, kuten pieniä kuoppia, ns. öljyläiskiä ja kynsien paksunemista.⁴

Kaikkiin psoriasismuotoihin on saatavilla useita erilaisia hoitomuotoja paikallishoidoista systeemisiin hoitoihin ja biologisiin lääkkeisiin.³

Lisätietoja psoriasiksesta jaloissa, käsissä ja päänahassa saa alla olevista lyhyistä videoista, missä ihotautilääkäri Jaana Mattila kertoo aiheesta.

Psoriasis jaloissa

Psoriasis käsissä

Psoriasis päänahassa

Nivelpsoriasis

Niveloireina voi esiintyä esimerkiksi nivelten turvotusta tai kuumotusta. Nivelpsoriasis on usein aaltomaisesti oirehtiva nivelten tulehdustila, jonka taustalla on häiriö immuunijärjestelmässä. Sairauden laukaisevana tekijänä on joskus stressi tai infektio, mutta taustalla on usein perinnöllinen alttius. Sairaus puhkeaa usein 30–50-ikävuoden välillä.⁵

Nivelpsoriasis todetaan iho-oireiden ja niveltulehduksen perusteella. Sitä epäillään tyypillisesti silloin, kun niveltulehdus ja psoriasishottuma esiintyvät samanaikaisesti. Joskus iho-oireet ilmenevät vasta niveloireiden jälkeen.¹

Mitkä ovat nivelpsoriasisiksen yleisimmät oireet? Entä nivelille sopivat liikuntamuodot? Nivelpsoriasis kehittyy yleensä iho-oireiden jälkeen, mutta se voi esiintyä myös ilman iho-oireita, kertoo ihotautilääkäri Jaana Mattila. Alla aiheesta lyhyt video.

Liitännäissairaudet

Psoriasisista sairastavilla on muuta väestöä suurempi riski sairastua myös joihinkin muihin sairauksiin.^{1,3}

Vaikeaa ihopsoriasisista ja nivelpsoriasisista sairastavilla esiintyy muuta väestöä useammin sydän- ja verisuonitauteja, sydän- ja aivoinfarkteja sekä niiden vaaratekijöitä kuten ylipainoa, verenpainetautiä, aikuisiän diabetesta, rasvamaksaa, veren suurentuneita rasva-arvoja, tupakointia ja alkoholin liikakäyttöä. Vaikeaan psoriasikseen liittyvä elimistön krooninen yleistulehdus on itsenäinen sepelvaltimotaudin riskitekijä. Sairaus voi vaikuttaa myös mielialaan ja lisätä masennuksen ja ahdistuneisuuden esiintymistä.^{1,3,5,6}

Liitännäissairaudet on huomioitava potilaan seurannassa ja kokonaisvaltaisessa hoidossa. Terveiden elämäntapojen noudattaminen ja pyrkiminen normaalipainoisuuteen, säännölliseen liikuntaan, tupakoimattomuuteen ja korkeintaan kohtuulliseen alkoholinkäyttöön ovat osa kokonaisvaltaista hoitoa.^{1,3}

Iho- ja niveltulehdusten tehokas hoito edistää psoriasisista sairastavan koko terveyttä. Kokonaisvaltaisen hoidon onnistuminen edellyttää liitännäissairauksien seulontaa. Asiasta kannattaa keskustella lääkärin tai hoitajan kanssa.³

Lähteet:

1. Duodecim Käypä hoito suositus – Psoriaasi ja Nivelpsoriaasi. Saatavilla <https://www.kaypahoito.fi/hoi50062>. Viitattu 22.3.2023.
2. Psoriasisiliitto. Tietoa psoriasiksesta. Saatavilla: <https://psori.fi/tietoa-psoriasiksesta>. Viitattu 22.3.2023.

3. Psoriasisliitto. Psoriasis koskettaa pintaa syvemmältä. 2017.
4. Airola Kristiina. Psoriaasi. Lääkärikirja Duodecim. 1.4.2020.
5. Suomen Reumaliitto ry, Psoriasisliitto ry. Nivelpsoriasis. Tietoa sairastuneille, heidän läheisilleen ja terveydenhuollon ammattilaisille. 2018.
6. Psoriasisliitto. Väitteitä ja vastauksia psoriasiksesta. Saatavilla: <https://psori.fi/mista-kutina-johtuu>. Viitattu 24.3.2023.
7. Clear about Psoriasis, Patient Survey. An Online Global Patient Study, 2016.
8. National Psoriasis Foundation. Psoriasis: Causes, Triggers and Treatments. Saatavilla: <https://www.psoriasis.org/about-psoriasis/>. Viitattu: 24.3.2023.
9. WHO Global Report on Psoriasis. 2016.
10. WHO. Psoriasis. The Sixty-seventh World Health Assembly, 24 May 2014.
11. Psoriasisliitto. Potilaan muistilistalääkäriässä käyntiä varten. Saatavilla: https://psori.fi/wp-content/uploads/2017/02/Potilaan_muistilista_tulost.... Viitattu 24.3.2023
12. Psoriaasiliitto. Tukea sairastuneille. Vertaistuki. Saatavilla: <https://psori.fi/tule-mukaan/>. Viitattu: 31.3.2023.
13. Cardiff University, School of Medicine. Dermatology Life Quality Index. Saatavilla: <https://www.cardiff.ac.uk/medicine/resources/quality-of-life-questionnaire...>. Viitattu: 31.3.2023.
14. Psoriasisliitto. Psoriasista sairastavan sosiaaliturva 2023 -opas. Saatavilla: <https://psori.fi/wp-content/uploads/2023/03/Psoriasista-sairastavan-sos...>. Viitattu 31.3.2023

FI2403125511

Source URL: <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/psoriasis/psoriasiksen-eri-muodot>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/psoriasis/psoriasiksen-eri-muodot>
- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/psoriasis/oireet>
- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/psoriasis/elamaa-psoriasiksen-kanssa-tukea-ja-neuvoja>
- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/psoriasis/diagnoosi>
- <https://www.kaypahoito.fi/hoi50062>
- <https://psori.fi/tietoa-psoriasiksesta>
- <https://psori.fi/mista-kutina-johtuu>
- <https://www.psoriasis.org/about-psoriasis/>
- https://psori.fi/wp-content/uploads/2017/02/Potilaan_muistilista_tulostettava.pdf
- <https://psori.fi/tule-mukaan/>
- <https://www.cardiff.ac.uk/medicine/resources/quality-of-life-questionnaires/dermatology-life-quality-index>
- https://psori.fi/wp-content/uploads/2023/03/Psoriasista-sairastavan-sosiaaliturva-2023-saavutettava_verkkoon-ID-26379.pdf